

Pohjoismaiden neuvostolle

MINISTRY FOR
FOREIGN AFFAIRS

Rauðarárstigur 25, 105 Reykjavík, Iceland
Tel: 354-545 9900, fax: 354-562 2373
mfa@mfa.is, www.mfa.is

Reykjavíkissa 18. lokakuuta 2023
Viite: UTN22100147/10.C.200

Vastaus kirjalliseen kysymykseen E 4/2023 pohjoismaisesta koordinoinnista tulevan EU-komission työohjelman laadinnassa

Kirjallinen kysymys Pohjoismaiden hallituksille pohjoismaisesta koordinoinnista tulevan EU-komission työohjelman laadinnassa:

Millä tavoin Pohjoismaiden hallitukset aikovat työskennellä kesäkuun 2024 vaaleja ajatellen ja osallistua uuden EU-komission työohjelman laatimiseen?

Mikä on Pohjoismaiden tärkein viesti tulevalle EU-komissiolle?

Millainen merkitys hallitusten mielestä on yleisesti sillä, että Pohjola toimii yhteisenä rintamana Euroopassa?

Vastaus

Pohjoismaiden hallitusten yhteinen vastaus:

Millä tavoin Pohjoismaiden hallitukset aikovat työskennellä kesäkuun 2024 vaaleja ajatellen ja osallistua uuden EU-komission työohjelman laatimiseen?

EU-komission tulevaa työohjelmaa ohjaa Eurooppa-neuvoston strateginen agenda. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja selvitti 29.–30. kesäkuuta 2023 järjestetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa strategisen agendan vahvistamista vuosille 2024–2029. Asiasta keskustellaan ensimmäisen kerran Eurooppa-neuvoston epävirallisessa kokouksessa Granadassa 6. lokakuuta 2023. Sitä ennen asiasta konsultoidaan jäsenvaltioiden kanssa. Tämän jälkeen asian käsittelyä jatketaan Coreperissa ja sherpa-konsultaatioissa.

Prioriteetit voidaan vahvistaa lopullisesti vasta 6.–9. kesäkuuta 2024 järjestettävien europarlamenttivaalien jälkeen. Lisäksi pyritään vaikuttamaan erityisesti komission ja komission osastojen ajatteluun ja komission puheenjohtajan poliittiseen ohjelmaan. Komission jäsenten kuulemisissa on myös mahdollista vaikuttaa asioihin.

Vaikka prosessi tarjoaa yksittäisille jäsenvaltioille mahdollisuuksia edistää näkökantojaan ja vaikuttaa strategian sisältöön, on tärkeää pitää mielessä, että useimmat asiat edellyttävät määräenemmistöä toteutuakseen. Tämän takia on löydettävä laajempi koalitio kuin vain Pohjoismaiden kesken.

Mikä on Pohjoismaiden tärkein viesti tulevalle EU-komissiolle?

Kuten kysymyksessä huomautetaan, on olemassa arvoja, joita Pohjoismaiden tulisi yhteisvoimin vaalia. Tämä edellyttää kuitenkin arvojen määrittelyä ja keskustelua siitä, mitkä arvot ja periaatteet ovat säilyttämisen ja suojelemisen arvoisia ja missä voidaan myöntyä ja mennä virran mukana.

Muotoiltaessa uudelle komissiolle mahdollisesti osoitettavia yhteisiä viestejä lähtökohtana tulee pitää teemoja, jotka ovat Pohjoismaille yhteisiä ja joissa Pohjoismailla on yksi yhteinen ääni; tällä tavoin voidaan lisätä Pohjoismaiden mahdollisuuksia vaikuttaa yhtenäisenä alueena EU:n työskentelyyn. Mahdollisena lähtökohtana voisi olla hyväksytty visio Pohjolasta maailman kestävimpana ja integroituneimpana alueena vuoteen 2030 mennessä. Vision perustan muodostavat kolme strategista tavoitetta: vihreä Pohjola, kilpailukykyinen Pohjola ja sosiaalisesti kestävä Pohjola. Sosiaalialan suhteen on syytä muistaa EU:n ja jäsenvaltioiden välinen toimivallan jako.

Oikeusvaltioperiaate, demokratia ja ihmisoikeudet ovat ydinarvoja, joihin tunnetusti pyritään vaikuttamaan sekä Euroopassa että Euroopan ulkopuolella, ja voidaan todeta, että näiden arvojen puolustaminen on sekä Pohjoismaiden erityisellä vastuulla että erityisissä intresseissä. Voidaan olettaa, että arvokeskustelun merkitys nousee uudelleen esiin EU:n tulevan laajentumisprosessin seurauksena, minkä lisäksi on huomioitava EU:n yksittäisten jäsenvaltioiden nykyiset haasteet sekä sodan ja lisääntyneiden geopoliittisten jännitteiden tuoma demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta uhkaava paine.

EU:n politiikan alojen ja säännösten kehittämisellä on tulevina vuosina suuri merkitys tavoitteiden toteutumisen kannalta. Yhteispohjoismainen lähestymistapa lisää mahdollisuuksiamme vaikuttaa Euroopan tason toimintaan. Keskeisiä pohjoismaisia teemoja ovat alat, joissa meillä on hyvä asema ja yhteiset näkemykset. Ilmastotyö sekä vihreä ja digitaalinen siirtymä ovat keskeisiä aloja, joihin Pohjoismailla on yhteinen lähestymistapa. Pohjoismaat korostavat myös EU- ja Eta-maiden sisämarkkinoiden toimivuutta kilpailukyyn ja innovaatioiden kannalta.

Myös turvallisuuspoliittinen ulottuvuus – Ukrainan sota ja EU:n kasvanut merkitys siihen liittyen – on hyvä nostaa esiin yhteispohjoismaisena viestinä.

Millainen merkitys hallitusten mielestä on yleisesti sillä, että Pohjola toimii yhteisenä rintamana Euroopassa?

Pohjoismainen yhteistyö EU:ta koskevissa asioissa on vakiintunutta ja toimivaa usealla eri tasolla ja eri asioissa Pohjolan pääkaupungeissa ja Brysselissä. Yhteistyön vahvistaminen voi myös tuoda lisäarvoa sekä varhaisen vaiheen vaikuttamistyöhön että EU-tasolla päätettävän lainsäädännön implementointiin Pohjoismaille tärkeistä asioista mukaan lukien asiat, joissa on selvä rajat ylittävä näkökulma. Pohjoismaiden vaikuttamisyhtymykset EU:n lainsäädäntöön määräytyvät tapauskohtaisesti. Esimerkiksi Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston (mukaan lukien virkamieskomiteat) välinen yhteistyö auttaa tunnistamaan asioita, joissa yhteistyö Euroopan tasolla voi olla hyödyksi Pohjoismaille. Näissä tapauksissa maat voivat yhdistää voimansa, kuten ne ovat tehneet tähänkin asti.

Euroopan komissio ja muut EU:n toimielimet ovat kiinnostuneita harkituista ja hyvin valmistelluista ehdotuksista, joiden avulla on mahdollista vaikuttaa toimielinten työhön. On kuitenkin tärkeää, että annetaan eurooppalainen selitys tai perustelu sille, miksi ehdotusten

noudattaminen on EU:n kokonaisedun mukaista. Pelkät pohjoismaiset perustelut riittävät vain harvoin yksinään.

Edellä mainitusta on seurauksena, että pohjoismaiset EU-jäsenvaltiot voivat erityisesti vaikuttaa asioihin, joissa Pohjoismaat ovat edelläkävijöitä, mutta se ei kuitenkaan riitä. Ehdotuksille tarvitaan laajempaa kannatusta muilta mailta, minkä lisäksi asioita on perusteltava eurooppalaisesta näkökulmasta.

Pohjoismaiden hallitukset katsovat, että kirjalliseen kysymykseen on täten vastattu.

A handwritten signature in blue ink, reading "Bjarni Benediktsson". The signature is fluid and cursive, with the first letter 'B' being particularly large and stylized.

Bjarni
Benediktsson
ulkoministeri